

สัตตมวีวิภัตติ กับธาตุหมวด ทิว ธาตุ และธาตุหมวด สุ ธาตุ

สัตตมวีวิภัตติ

บอกความยอมตาม, ความกำหนด, และความรำพึง, เป็นต้น.

๑) บอกความยอมตาม แปลว่า ควร.....

เช่น ภเชถ ปุริสูตตเม. อ. ชน ควรคบ ซึ่งบุรุษสูงสุด ท.

๒) บอกความกำหนด แปลว่า พึง.....

เช่น ปุณฺณเจ ปุริโส กยิรา. ถ้าวา อ.บุรุษ พึงทำ ซึ่งบุณไซริ.

๓. บอกความรำพึง แปลว่า พึง.....

อุ. ยนฺนุนาห ปพฺพชฺเชยฺย โฉนหนอ อ.เรา พึงบวช.

* นำธาตุมาแจกกับสัตตมวีวิภัตติ + รูกาล บท วจนะ บุรุษ

บุรุษ	ปรสฺสปทํ		อตุตโนปทํ	
	เอก.	พหุ.	เอก.	พหุ.
ประถมบุรุษ	เอยฺย	เอยฺยํ	เอถ	เอริ
มัธยมบุรุษ	เอยฺยาสี	เอยฺยาล	เอโถ	เอยฺยวโห
อุตตมบุรุษ	เอยฺยามี	เอยฺยาม	เอยฺยํ	เอยฺยามเห

ลบ ยฺย เสีย คงไว้แต่ เอ เช่น กเร, ชิเน, ภเณ บ้าง.

ใช้ เอถ แทน เอยฺย เช่น ลเถถ บ้าง.

ใช้ เอยฺยํ แทน เอยฺยามี เช่น ปุจฺเจยฺย บ้าง.

*****

หมวด ทิว ธาตุ ลง ย ปัจจัย

- ทิว เป็นไปในความ เล่น (ทิว+ย=พฺพ+เอยฺย) สำเร็จรูปเป็น ทิวเพยฺย ฟังเล่น.
- สิว เป็นไปในความ เย็บ (สิว+ย=พฺพ+เอยฺย) สำเร็จรูปเป็น สิพเพยฺย ฟังเย็บ.
- พุธฺ เป็นไปในความ ตรัสรู้ (พุธฺ+ย=ชฺฌ+เอยฺย) สำเร็จรูปเป็น พุชฌเอยฺย ฟังตรัสรู้.
- จี เป็นไปในความ ลั่น (จี+ย+เอยฺย) สำเร็จรูปเป็น จีเยยฺย ฟังลั่น.
- มุหฺ เป็นไปในความ หลง (มุหฺ+ย=ยฺห+เอยฺย) สำเร็จรูปเป็น มุยฺเหยฺย ฟังหลง.
- มุสฺ เป็นไปในความ ลืม (มุสฺ+ย=สฺส+เอยฺย) สำเร็จรูปเป็น มุสฺเสยฺย ฟังลืม.
- รชฺ เป็นไปในความ ย้อม (รชฺ+ย=ชฺช+เอยฺย) สำเร็จรูปเป็น รชฺเชยฺย ฟังย้อม.

หมวด สฺ ธาตุ ลง ญ, ณา ปัจจัย

- สฺ เป็นไปในความ ฟัง (สฺ+ณา+เอยฺย) สำเร็จรูปเป็น สฺณเอยฺย ฟังฟัง.
- วฺ เป็นไปในความ ร้อย (วฺ+ณา+เอยฺย) สำเร็จรูปเป็น วฺณเอยฺย ฟังร้อย.
- สิ เป็นไปในความ ผูก (สิ+ญ+เอยฺย) สำเร็จรูปเป็น สิณเอยฺย ฟังผูก.

๑. ทดสอบการแจกธาตุ

บุรุษ	ปรสฺสप्तํ		อตฺตโนปทํ	
	เอก.	พหู.	เอก.	พหู.
ป.	ทิวเพยฺย	ทิวเพยฺยํ	ทิวเพถ	ทิวเพริ
ม.	ทิวเพยฺยาสี	ทิวเพยฺยาค	ทิวเพโถ	ทิวเพยฺยวฺโห
อุ.	ทิวเพยฺยามี	ทิวเพยฺยาม	ทิวเพยฺยํ	ทิวเพยฺยาม เห

๒. ทดสอบการแจกธาตุ

บุรุษ	ปรสฺสप्तํ		อตฺตโนปทํ	
	เอก.	พหู.	เอก.	พหู.
ป.	รชฺเชยฺย	รชฺเชยฺยํ	รชฺเชถ	รชฺเชริ
ม.	รชฺเชยฺยาสี	รชฺเชยฺยาค	รชฺเชโถ	รชฺเชยฺยวฺโห
อุ.	รชฺเชยฺยามี	รชฺเชยฺยาม	รชฺเชยฺยํ	รชฺเชยฺยาม เห

ข้อควรรู้เบื้องต้นก่อนการแต่งและแปลประโยคบาลี

๑. ปัจจัยในกัตตุวาก ๑๐ ตัว คือ อ เอ ย ญ ณา นา ณาหา โอ
เณ ฌย แบ่งลงในธาตุ ๘ หมวด ดังนี้

๒. รูปแบบกัตตุวาก

ประธานทำเอง เช่น สุโท โอทนํ ปเจยฺย. อ.พ่อครัว จงหุง ซึ่งข้าวสุก

ทดสอบแปลไทยเป็นมคธ

๑. อ. เด็กน้อย ท. ๕ พึ่งเล่น ในบ้าน ของตน ฯ
๒. อ.เรา ท. พึ่งตรัสรู้ ซึ่งธรรม ในพระศาสนา ของพระพุทธเจ้า ฯ
๓. อ.ท่าน พึ่งยอม ซึ่งจิวร ท. ๓ ของตน ด้วยตน ฯ

ทดสอบแปลมคธเป็นไทย

๑. สพฺเพ ชนา พุทฺธสฺส สวากานํ ฌมฺมํ สุณฺเอยฺยํ ฯ
๒. อชฺช พุทฺธสฺส สนฺติเก ฌมฺมํ สุณฺเอยฺยาถ ฯ
๓. อหํ ยถาสตฺติ ยถापถํ ปุปฺพานิ วุณฺเอยฺยามิ ฯ